

comunica[ció]

entrevista

“Vaig somniar que era una rockera com Tina Turner”

Per Nelo Gómez

Mamen García, Premi Narcís 2015

València està immersa en les falles i ha estat difícil arribar a l'AAPV. La meua particular fallera de hui és Mamen García, qui m'amollarà alguna confidència de traca. El que aneu a llegir és una entrevista on falten alguns ninots, i és que Mamen xarra molt, però algunes coses són indigestes com l'oli recalfat dels bunyols. Em sobta que em parla en castellà...

Mamen, com és que em parles en castellà?

(Es passa al valencià) Jo sóc filla de castellans. Jo vaig nàixer al costat de Pego, a la Vall de la Gallinera. Mon pare va estar allí de metge rural i després ens vam traslladar a Ontinyent. Sóc més d'Ontinyent però què passà? que vaig estar interna des dels cinc o sis anys i clar, era castellanoparlant. Per tant, vaig aprendre a parlar el català quan després de Londres me'n vaig anar a Barcelona, on vaig viure cinc anys. I allí amb els amics sí que sí.

Amb Julieta Serrano a "Éramos tres hermanas"

Toques el personatge i interpretes el piano, ixes per l'escenari i et pugues a la tele, cantes drama i composes comèdia... Mamen: eres més actriu, més compositora, més pianista (com el teu fill) o més cantant?

Jo crec que sóc una cantant que actua. Però ja estic dubtant fins i tot si sóc cantant, jajaja.

I això?

Perquè ara ja no puc cantar les cançons com les cantava. La meua tonalitat ha baixat prou... En quant em senta més major em dedicaré a cantar coses noves, sorprenents... Ai, saps que vaig somiar l'altre dia? Que estava actuant amb un grup, en un poble, i l'espai escènic era una rampa. Crec que va ser perquè vaig estar parlant amb Julieta Serrano (que jo la vaig vore l'any 71 en "Les criades" de Genet, en l'Old Vic de Londres, junt amb María Fernanda d'Ocón i Núria Espert...), i vam parlar d'un muntatge de

Víctor García on elles estaven en una rampa, i crec que vaig somiar per això amb este espai. Jo estava per allí, en la rampa, i de sobte m'esvarava i pum! Em trobava que era una cantant de rock tipus Tina Turner i cantava. I cantava de puta mare. I dic, he d'anar per aquí. Perquè jo no sé que faré d'ací deu anys, però m'agradaria experimentar com rockera i fer un rock potent, que ja no haja de pujar la veu... Jo sempre he cantat, i actuar... no sé si vols que t'ho diga després.

Sí, sí. Digues-ho ara.

Actuar jo crec que he actuat tota la vida, perquè jo de menuda no menjava res. Érem molts germans, i quan els majors discutien a l'hora de dinar, jo no menjava i tocava el piano... Bé, relliscava els dits per la taula i em capficava amb la música que sentia de menuda. Era una manera de fugir de les baralles i els crits. Als set anys ma mare es va posar molt malalta i com jo sóc l'última, la sisena, em van internar

Mamen (la primera de l'esquerra) actuant amb unes companyes al Patronat d'Ontinyent

en un col·legi i allà hi havia un piano i vaig començar a tocar, com alguna cosa innata. I la primera cançó que vaig començar a tocar d'oïdes era "Doce cascabeles" (canta). M'hi vaig aficionar perquè trobe que l'oïda la tinc millor que la vista. Recorde que quan feia "Incendiaris" amb Teresa Lozano em deia "Ai Mamen, tu, tan bonic que cantes, per què fas teatre? amb el que es pateix". I crec que he arribat al teatre pel destí, i malgrat que sóc una cantant que actua, ara em sent més actriu que res, perquè el món d'actriu m'ho ha donat tot. A la música he hagut d'invertir molt sense rebre massa correspondència. És com si no haguera arribat on jo volia, encara que potser estic a temps

Açò que dius té alguna cosa a veure amb el que dius a la teua cançó "La vida no es de color de rosa para una universitaria...?"

...que madruga cada día para entrar en la fábrica". Sí. Jo no puc oblidar que he nascut en una família petit burgesa. Ma mare, filla d'uns terratinents i mon pare, metge a qui li agradava molt cantar. Era un bariton fantàstic. Però no hi havia diners! Mon pare era el metge de la gent possiblement més humil. No hi havia diners als any cinquanta, però al rebost sempre hi havia menjar, perquè molts pacients li pagaven en espècie. I malgrat que com et dic era una petita burgesa mai no m'he sentit així. De fet, quan estava interna en el col·legi, totes les xiquetes eren filles de gent amb molts diners, dels pobles dels voltants i els meus pares venien caminant amb l'entrepà sota els braços i jo em sentia estranya, perquè els seus pares venien amb uns cotxassos... Però com era molt graciosa me les vaig conquerir a totes.

Grupo Aries, amb Josep Sanz i Biosca

Al camerino, amb Emilio Gavira i Teresa Lozano durant les representacions d'"Incendiaris"

Homenatge a les víctimes del franquisme celebrat al parc de l'oest

Presentació del disc "El cofrecito" al Mercedes Jazz Café. Foto: portafoliodejuanjo.com

I d'eixa època, què et guardes a "El cofrecito" que dóna títol al teu disc?

Mira, el títol ve de... jo estava fent unes sarsueles a l'Olympia amb un còmic cubà molt bo, Miguel de Grandy, i estava al camerino amb les companyes, que em preguntaven coses d'astrologia, i va entrar este senyor i va dir (posa accent cubà) "Mamen es como un cofrecito. Lo abres y no sabes lo que te vas a encontrar". La gent que em veia en "Escenas de matrimonio", crec que mai podria ubicarme en un treball com aquest.

Que sàpigues que m'he escoltat sencer el disc a l' Spotify.

Què bé Nelo, espere que els companys seguïsquen la teua actitud, o me'l demanen directament.

Cantant "La violetera" al programa "Si yo fuera presidente", amb el grup musical Patxínguer Z

Per què decides clavar-te al consell territorial de l'SGAE?

Doncs mira, estic com en moltes coses de la meua vida perquè... resulta que Toni Picazo hi estava encara i em va dir: "Mamen, hi haurà una comissió, per què no et presentes?". I jo vaig dir: "Ai Toni, jo en açò?". Però em vaig presentar, vaig fer un xicotet escrit i m'acceptaren. Sóc la que va traure més vots de petit dret. I ací estem, intentant millorar les perspectives de l'SGAE.

On i amb qui has treballat més a gust i on i amb qui pitjor?

Per exemple, Rafa Calatayud ha tret de mi tota la comicitat que jo portava dins. Tot el que he après de comèdia ha sigut per Rafa. En "El rigor de Visanteta Musical Story" jo tenia

només una frase com alcaldessa però cantava un bolero sensacional "La Penélope de l'horta" (crec que està en l'Spotify). Amb Carles Alfaro, amb qui només havia fet "Incendiaris", que quasi era també com a cantant, li vaig vindre al cap per a "Éramos tres Hermanas" i això que retornes i... treballar amb Alfaro ha sigut una delícia, i mira que abans tenia fama de ser molt exigent, però és que és cert que és molt minuciós amb els seus treballs. Altres directors? Doncs amb Gustavo Tambascio també m'ha agradat treballar. Mai no he fet una cosa que no hagen sigut dos sense tres. És quelcom que funciona. Fas les coses a gust i dius, ha de vindre la tercera. Amb qui m'agradaria treballar? No sabia dir-te. M'atrau Pablo Mesíez, Sanzol, Tocalchir; i l'última experiència amb Abel Zamora en "Yernos que aman" ha estat molt gratificant.

"Hedda Gabler", amb Carlos Vicente

"Alarmas y excursiones", amb Juli Cantó, Cristina Fenollar i Toni Misó

Amb David Matarín a l'obra "La mujer y el debutante"

Amb Leticia Dolera i més companys a "Las alegres comadres de Windsor"

"Matrimonio y medium", amb Álvaro Báguena, Diego Braguinsky i Lola Moltó

Mamen a l'obra "Yemos que aman"

Però no tens cap persona amb la que no vullgues treballar?

No, no, no, no. Jo no he estat en això. No en tinc... i encara que tinguera no t'ho diria. (Rialles)

Bé, m'has parlat de treballs que has fet a Madrid. Molts d'eixos muntatges madrilenys tenen matèria prima valenciana, com "Yemos que aman", però no els podem vore ací. Per què?

Mai se sap, encara que aquesta producció està feta expressament per a un espai com La Pensión de las Pulgas, on els espectadors transiten d'una habitació a una altra. Un dia vaig vore "Temporada baja" en el Rialto i va ser fantàstic poder vore tretze persones en un teatre públic.

Quina potestat tenim per a exigir-li a l'Administració que contemple tot el que hi ha, que veja tot el que hi ha? Com es fa això? Jo no ho sé, però a Madrid estan quasi pitjor. La gent que fa coses interessants amb poc, intenta anar a la sala xicoteta del Teatre Espanyol o a la del Matadero i res. I com això, tot. Si ací l'Administració afavoreix a alguns, allí passa el mateix. I mira que hi ha talent, eh? Crec que les noves generacions estan més preparades que les de fa vint anys. Fa vint anys ens emparàvem molt en el doblatge. La gent va viure de puta mare gràcies a este. I ara, la gent viu del teatre, perquè s'espavilen i fan les seues cosetes, però clar, amb una infraestructura amb la qual la gent no pot sobreviure. La via teatral de les noves generacions està consolidant-se i tindrà el seu moment àlgid. Que no pense la gent que són amateurs, el que passa és que hi ha menys oportunitats, però tot arribarà.

"Les mans negres", amb Josep Manel Casany, Juli Cantó, Carles Pons i German Montaner

Ai, la meua generació... Recorde quan ens visitares en un bolo a l'Escalante i ens donares quatre consellats impregnats de maternitat a tots i cadascun del companys. Quin consell li donaries a un actor d'estes noves generacions?

Jo els diria que la bohèmia que estan vivint, és semblant a la que la meua generació va viure als setanta. Ningú no teníem pis. Si guanyaves cinc mil pessetes, tres mil eren per al lloguer. Vivíem la bohèmia pura i vivies amb això. O siga, que aquestes generacions, si tenen talent, que tinguen paciència i moderació per avançar. Si ho deixen, mai aconseguiran res. Cal tindre paciència, com l'hem tinguda nosaltres. I si en aquest camí no pots anar botant per aquest costat, intenta-ho per l'altre, però no t'allunyes. Si t'allunyes de la cosa artística se

t'oblida. Jo he sigut molt impacient i molt ansiosa. He tingut sort perquè he pogut anar fent ziga-zagues, si no amb la música, amb açò. Quan em donaren el Premi Berlanga vaig dir: "sóc la filla de Don Emiliano", i que el que jo volia era ser bona persona, que estava començant, que no m'arraconaren.

En l'audiovisual me'n vaig adonar de com vivien els de Canal 9. Va ser quan vaig conèixer Tim Roth. Vaig anar a rodar el teaser de "King Conqueror" i quan vaig arribar, vam anar a un hotel i em criden de la productora: "Què feu allí que no veniu al sopar amb nosaltres?". I jo els vaig dir: "Ai, no sabíem res. Nosaltres ja hem sopat". I diu: "Bé, veniu a prendre les postres". Jo dic: "Ja ens hem pres les postres, però hi anirem, perquè si està Tim Roth, jo el vull conèixer". Llavors, agafàrem un taxi i anàrem a

"El hombre de la Mancha", amb José Sacristán i Paloma San Basilio

"El Virgo de Visanteta Musical Story"

"Memory, de Hollywood a Broway"

Amb Fabio Testi als camerinos de l'Apolo durant les representacions del musical "Zorba el griego"

"El diluvio que viene"

"Follies", amb Muntsa Rius i Asunción Balaguer

un reservat d'Alacant. I allí estava Tim Roth amb el director i els productors.. I vaig estar xarrant amb Tim Roth en anglés i molt bé. Al dia següent per gravar, que jo havia de dir-li unes paraules a Tim Roth, que estava d'esquenes, doncs resulta que cada vegada que assajàvem no era Tim Roth, era el seu doble amb qui jo parlava. Ell estava al seu camerí i ja quan anàvem a gravar la seqüència completa, eixia i es posava al seu lloc. Bé doncs, tenia bona pinta el guió, i hi havia molta financiació de fora, però no va quallar. Llavors ja venien els temps difícils.

Has nomenat la tele. Tu que treballares a "Tot per l'audiència" de Canal 9 i que has estat entrevistada fins i tot per la BBC...

Sí, i a "Socarrats", "Les moreres", "Check-In-Hotel", "Maniàtics, ... Allò de la BBC va ser pel primer disc. El meu germà coneixia gent que treballava en la BBC i van tindre molt d'interés i mira. Això va ser en 1988.

Què més faries per l'audiència?

Tots els treballs que he fet per Canal 9 han tingut molta audiència. La tasca que ha fet Albenà és meravellosa, i mira que abans ja es feien sèries i esquetxos... Ja va començar Emilio Aragón, abans de fer-se súper milionari, i jo anava als "VIP Noche" amb Patzinguer Z i ens inventàvem cançons (canta). El que ha fet la Patzinguer és increïble i no s'ha agrait. Estan fent quantitat de programes en La 1 i, tu creus que la Patzinguer ix? Únicament existeix Sabina. Llavors jo em feia el vestuari i ens inventàvem cançons totes les setmanes. I no hi havia diners, això va arribar als noranta.

Digues una cançó que et resumisca aquella època.

La cançó de "Con las manos en la masa" de Vainica Doble. Hi havia programes que et detectaven alguna cosa. Com en "La bola de cristal"... és que havia molta música en la tele, era fantàstic. Ara, la música ha desaparegut de les teles.

I una cançó per a este moment?

(Silenci) Doncs és que se m'obri un parèntesi ple de punts suspensius. Confie en què les bones cançons tomen al *prime-time* de les televisions... La gent ara no pot pagar-se un disc, però és que llavors es feien molts corredors en Cultura per aconseguir subvencions.

Ens cal fer corredor per tal de revertir esta situació?

Pots anomenar-ho fer corredor, o exigir que se t'escolte. Els catalans anaven als Ministeris i dormien al tren per aconseguir diners. Cal anar a fer corredors. La gent està en el seu dret. I si ens diuen que no hi ha diners, cal dir: "A vore, per a què hi ha diners, i quants n'hi ha?". I pensarem si el que hi ha són molletes, o hem d'exigir-ne més.

L'altre dia vaig entrar a la web de Podemos i vaig escriure: "Què passa? Per què ni vosaltres ni cap partit exposa una política cultural?". I em contestaren: "Mamen, primer allò necessari". Llavors ja no vaig contestar més. I hi ha una pàgina on ells exposen la seua política, tu la coneixes? La cultura és una cosa, i la indústria cultural una altra. Productors com el senyor

Caracteritzada al programa de Canal 9 "Tot per l'audiència"

Entrevista en la BBC

Amb Cesáreo Estébanez, co-protagonista a la sèrie "Escenas de matrimonio"

A la tv movie "Flor de mayo", amb Sergio Caballero

"Cuéntame como pasó"

Amb Tim Roth al teaser de "King Conqueror"

"GRP", curtmetratge amb Jordi Ballester

Presentació de "Flor de mayo" en la Seminci amb Ana Fernández i JA Escrivá

Descansant durant un assaig amb Resu Belmonte

Amb els components d'Imprebis

A Cambridge amb Ximo Vidal (1971)

Cimarro o Salaberría són indústria cultural, perquè controlen nombrosos teatres, només volen gent de la tele. Per no parlar d'alguns caps de càsting com el tàndem Serrano-Leira que monopolitzen molts dels què es fan a Madrid. Mira Sara Bilbatúa i Rosa Estévez semblen prou independents.

Tot açò m'ho contes perquè...

Si ací hi haguera una televisió, hi ha talent suficient. Si vols fer una sèrie, una sèrie d'època, perquè ara tot va en eixa línia, hi ha de tot. Mira, que s'ajusten els preus, no?

Més encara? Bé Mamen, per centrar-nos. Quines coses caldria recuperar? Què més? Per exemple, tu que has sigut Premi Teatres de la Generalitat tres vegades: caldria recuperar els

premis de Teatres, recuperar Teatres, o la Generalitat?

Jo crec que caldria recuperar un teatre estable de la Generalitat. Un teatre que es permutara. Una companyia pública. Un exemple: jo he estat assajant "La mujer y el debutante" en els locals de la Joven Compañía. En la Joven tots cobren. Hi ha una infraestructura, uns diners... Ací podríem tindre una Jove Companyia. Que formara els joves, que es feren coses arriscades. I després una companyia més estable, comprenc que amb una plantilla limitada, encara que facen falta molts actors, encara que no es cobre molt, perquè si tu estàs tot l'any, pots permetre't cobrar menys.

Això seria per a crear de zero. Però què caldria recuperar?

Als camerinos amb els especialistes de "El hombre de la Mancha"

Jo no recuperaria res. Jo crearia, Jo tindria també un equip de gent, un equip de directors, que posaren sobre la taula una part d'obres de nova formació i on hi haguera un apartat de joves promeses, un altre de valencià.

Primaries lingüísticament les propostes?

Ui, València no dóna per això, no ens enganem. Crec que no dóna suficient. Mira que jo estic per fer-ho. Però és que el que no es pot, és el que es feia. Jo he fet "Crisi d'identitat" i he anat a Alacant, i ho he fet un dia en valencià i un altre en castellà. O "Hedda Gabler", al Rialto. Això no pot ser, estem en inferioritat de condicions. Ho fas en una llengua o en l'altra. Es tracta de fer propostes interessants, en una llengua o en l'altra.

I tu que ja eres Premi Narcís de l'AAPV, què et suposa esta etiqueta?

Jo crec que el més important dels premis és que són un estímul. Crec que són necessaris. I el Premi Narcís a mi em crida molt l'atenció perquè et fa pensar que si te l'ha donat l'Associació, és perquè et valoren. Et valora la pròpia Associació que t'ha cuidat, després de 26 anys. I per a mi, és molt gratificant, perquè em dóna la dimensió que el que he fet no ha sigut gratuït. I llavors dic, què bé! I jo vaig a dedicar-li'l a tota la gent jove qui ja ha realitzat alguna obra que commou i ha de seguir. Cal tindre paciència.

Què penses d'una possible privatització de RTVV?

Ha d'haver una televisió pública... mira, vaig a dir-te a mitges, pública i privada, i que una es mire en l'altra. Perquè solament gestió privada primària massa el marge econòmic sense comptar amb la qualitat, i solament pública necessària d'un comitè regulador que fiscalitzara com es gasten els diners, donant prioritat a productors, empreses audiovisuals i actors i actrius valencians. D'aquesta manera les produccions televisives valencianes servien per millorar l'acceptació del públic cap els treballs dels nostres creadors a tots els àmbits.

Donem per conclosa l'entrevista - bé, la conversa entre amics - malgrat que Mamen segueix parlant, però igual que la mascletà que sentim de fons, hem arribat a l'últim masclet. Mamen, mereixes una falla!